

tekst **Pieter A.J. Reintjes**
 beeldmateriaal **Pieter A.J. Reintjes en Kim Engelen**

Well thank you.

I am Great.

Stills uit *Ik ben geweldig*.

'You are Great'.

Videokunst als onderzoek naar mensen

> HET WERK VAN AUTONOM KUNSTENARES KIM ENGELEN

Ze was cameravrouw bij de lokale omroep, leerde zichzelf Premiere en volgde na de kunstacademie een dagopleiding Webdesign in Rotterdam om zelf websites te kunnen bouwen. Kim Engelen (31) heeft alles over voor haar passie: videokunst maken. Wat verstaat zij daaronder en welke video's heeft zij gemaakt?

Onder de naam Engelen (Art) Projects maakt Kim videokunst. Met behulp van de camera en digitale montage techniek vertaalt zij haar creatieve ideeën -al dan niet in opdracht- in korte en langere videofilmjes.
 "Mijn videokunst gaat vooral over mensen en emoties," vertelt Kim. "Dat is de rode draad in mijn werk. Het is een onderzoek naar mensen en dat doe ik op mijn manier, in deze tijd, in deze stad. Ik vraag me af: hoe zitten mensen in elkaar? We zijn allemaal gelijk en toch ook weer

erg verschillend. Ik houd van mensen, maar ik haat ze soms ook. Waar komt dat door?"

Ik ben geweldig

In haar videofilm *Ik ben geweldig* registreert de camera willekeurige voorbijgangers die een sticker opgeplakt krijgen. 'Ik ben geweldig' staat er op die sticker en de reacties zijn uiteenlopend. Mensen zeggen vooral "Dank je wel" en lachen, zwaaien soms, of zeggen: "Ben ik geweldig? Hoezo?"

De video's van Kim of fragmenten uit de besproken videofilms kun je zien op www.engelenartprojects.nl. Een van de filmjes staat ook op www.videohobbymagazine.com.

Kim Engelen

Met deze videofilm wil Kim mensen wat meegeven.

"Ik hoop dat de kijker nadenkt over zichzelf. Dat hij of zij zelf ook durft te zeggen: 'Ik ben geweldig'. De film komt voort uit het idee dat ik mensen wilde vertellen dat zij geweldig zijn, want ik zie vaak mensen die erg bescheiden zijn. Die mensen zijn tegelijk heel bekwaam of erg interessant, maar zij vinden zichzelf niet zo geweldig. Ik merk dat soort dingen op en moet daar dan wat mee. Met deze video volg en registreer ik mijn vriendin die stickers met 'Ik ben Geweldig' erop, op mensen plakt."

Kim is langzaam naar videokunst toe gegroeid. In 1999 studeerde zij als autonoom kunstenares af aan de Kunstacademie in Den Bosch. In die periode experimenteerde zij heel wat af. Haar eindexamenwerk bestond dan ook uit schilderijen, boekjes, een video, prints en geluidsopname en een interactief computerprogramma. "Ik ben autonoom, dus ik zoek mijn eigen weg. Ik begon met schilderen op de academie en in mijn schilderijen wilde ik al emoties laten zien. Ik maakte vooral portretten/gezichten, waar later ook teksten en one-liners bij kwamen. Teksten komen nu ook terug in mijn video's. De context van mijn videofilms *Ik ben geweldig* en *Lekker* bijvoorbeeld zijn in wezen uitspraken, gedachteflarden. Een schilderij is heel statisch en je grenzen zijn de grootte van het doek. Daarop moet je alles projecteren. Dat vond ik te beperkt. Ik wilde meer met mensen en emoties doen en hen in hun ware aard te laten zien. Videokunst is wat dat betreft veel realistischer: je laat mensen zien hoe ze zijn, hun lichaamshouding, hun taal, hun bewegingen.

Video is een medium, waarmee ik veel meer kan doen."

Digitaal

Haar eerste ervaring met een videocamera deed zij op bij de lokale omroep. Iemand had haar gevraagd te helpen als cameravrouw.

"Ik had nog nooit op een professionele wijze een camera in mijn handen gehad, maar ik vond het erg interessant. Vooral de computer vond ik mooi. Deze bracht zoveel nieuwe dingen en mogelijkheden. Daarom heb ik een opleiding webdesign gedaan en zo werd mijn werk steeds digitaler."

Kim kreeg steeds meer oog voor de juiste beeldvulling en merkte dat haar video-opnamen zich ontwikkelden en beter werden. Zij schafte zelf een camera aan, statieven, een zendmicrofoon e.d. Ook bekwaamde zij zich in het aansturen van acteurs.

"Als je van tevoren een plannetje hebt voor de acteurs, dan komt dat vaak net anders uit de verf dan je verwacht had. Dan gebeurt er tijdens de opname iets boeiends wat eigen is aan de persoon die je voor de camera hebt. Soms worden dingen daar veel beter van en daar maak ik graag gebruik van. Daarom regisseer ik niet strak, maar geef ik de acteurs ruimte. Die ruimte geef ik door hen niet te gedetailleerde informatie te geven, zodat zij zelf hun eigen interpretatie kunnen geven aan het spel."

Omdat Kim merkte dat veel mensen graag willen acteren of figureren, richtte zij on line een figurantenwinkel op (www.figurantenwinkel.nl). Acteurs, modellen, producenten en filmmakers kunnen zich in die winkel gratis aanmelden en met elkaar contact zoeken.

Ontdekken

Internet is een belangrijk medium voor Kim. "Als een film klaar is, zet ik hem op internet. Of ik zet gedeelten ervan op internet. Zo kan iedereen zien wat ik heb gemaakt, of waarmee ik bezig ben. Soms stuur ik een film op naar een filmfestival. Want diep van binnen wil ik dat mensen mijn film zien en dat zij hem met zich meedragen."

Op het gebied van video en de digitale videobewerking is Kim inmiddels aardig thuis.

"Maar er valt nog zoveel te ontdekken. Wat leuk is, is dat je je erin kunt bekwaamen. Ik merk dat sommige dingen mij makkelijker afgaan of sneller werken. Video is een medium dat me heel erg bevalt. Ik vind het fantastisch. Het is mijn werk om al deze leuke dingen te doen en er zit heel veel uitdaging in. Video blijft een avontuur!" ■

Kim Engelen

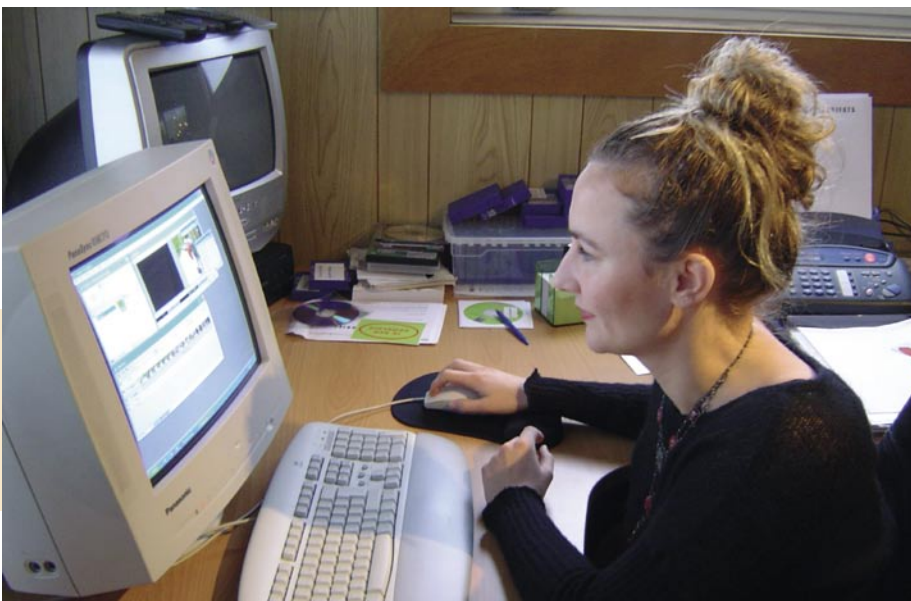
Kim werd geboren in Maasbracht in Limburg. Al jong wist zij dat zij iets met haar handen wilde doen en met mensen bezig zijn. Zij knutselde veel en maakte allerlei dingen. Na de middelbare school heeft zij een jaar schoonheidsverzorging gedaan.

"Dat paste niet bij mijn karakter. Daarna heb ik nog een tijd mode en kleding gedaan, maar ik ben uiteindelijk op de Kunstacademie terechtgekomen."

Kims creativiteit heeft zij van haar moeder die hele mooie kleding kan maken. Haar ondernemingsdrang heeft ze van haar vader die met zijn bedrijf Engelen hekwerken allerlei soorten dranghekken en bouwhekken verhuurt en verkoopt. Kim wilde niet in zijn bedrijf gaan werken, maar zelf iets opbouwen.

"Ik kom uit een gezin waar altijd hard moest worden gewerkt. Zelf heb ik ook de drang om iets op te bouwen. Daarom ben ik ook niet in het dorp blijven wonen. Ik wilde echt voor mijn kunst gaan en in de grote stad gaan wonen. Het is Rotterdam geworden, want de Rotterdamers zijn goudeerlijk en het is een stad van keihard werken. Het is een echte stad voor beginnende kunstenaars."

Kim aan de slag met Premiere.

Friendly faces

DE VIDEO.

Op deze video zie je mensen in de grote stad spontaan en enthousiast naar de camera zwaaien. De muziek is vrolijk, de mensen zijn blij en opgetogen. De mensen in beeld zijn geen acteurs, maar willekeurige voorbijgangers die open reageren op de cameraploeg.

KIM OVER DE VIDEO.

"Friendly Faces is mijn eerste videokunst. Ik zat nog op de academie toen ik deze video maakte. De film is gemaakt met een bakbeest van een camera en de kwaliteit is niet zo best. Het project kwam voort uit een persoonlijke ervaring op de markt. Daar botste ik per ongeluk tegen iemand op en ik werd uitgescholden. Dat maakte indruk op mij en ben daarover gaan nadenken. In een dorp groeten mensen elkaar, maar in de grote stad is iedereen anoniem. Mensen hebben geen aandacht voor elkaar. In de video laat ik mijn fantasie zien, waarin mensen in de grote stad wel aardig zijn en rekening houden met elkaar. Als je kijkt, word je misschien wel een beetje vrolijk."

HOE GEREALISEERD?

Om voorbijgangers spontaan en vrolijk op de camera te laten reageren, liep Kim met drie anderen als smurf verkleed. In hun hand hadden zij een groot bord met de tekst 'a.u.b zwaaien'.

FRIENDLY FACES

KIM ENGELEN

Lekker

DE VIDEO.

Ongeveer 15 mensen verschijnen achtereenvolgens close up in beeld, tegen een witte achtergrond. Zij zeggen vijf seconden niets en fluisteren dan het woord 'lekker'. Het is leuk, interessant en intrigerend te zien hoe mensen in die vijf seconden naar het uitspreken van dat woord toewerken.

KIM OVER DE VIDEO.

"Deze maakte ik in 2000. Het is een compilatie met de bedoeling mensen te laten nadenken over wat ze nou echt lekker vinden. Allerlei dingen kunnen

'lekker' zijn, snoep, eten, fietsen, zingen etc. Daarover heerst vaak een algemeen begrip: chocola is lekker, of hardlopen. Maar of je iets lekker vindt, is heel persoonlijk. Mensen moeten meer naar zichzelf kijken en meer op zichzelf vertrouwen in plaats van afgaan op wat er van buitenaf aan meningen over wat lekker is op hen afkomt."

HOE GEREALISEERD?

"Ik heb de mensen gevraagd eerst vijf seconden aan iets lekkers te denken, aan iets wat ze lekker vinden en dan het woord uit te spreken. Daar gaat ook wat prikkelends vanuit. De camera registreert en je kunt bijna zien wat ze denken."

Opdrachtfilm voedingsindustrie

DE VIDEO.

De film is een video-opdracht van Trans City en bedoeld voor een interne sessie voor marketeers en productmanagers van Heinz. Roodkapje interviewt diverse allochtone Nederlandse voorbijgangers over enkele bekende voedingsproducten. De reacties zijn divers, maar maken wel duidelijk of de geïnterviewde het product kent en gebruikt. De geïnterviewden geven ook aan wat zij nog extra toevoegen aan het product bij de bereiding. Tomatensaus wordt bijvoorbeeld te waterig gevonden, een bepaald kipmenu wordt extra lekker gemaakt met Pakistaanse kruiden of koeskoes. Ook komt naar voren dat een aantal allochtonen erwten in de mond niet lekker vinden. Het filmpje wordt een inleiding voor een workshop met marketing- en productmanagers over voeding en allochtonen.

KIM OVER DE VIDEO.

"Ik weet wat de opdrachtgever wil zien, maar de film heeft wel mijn handschrift. Ik laat mensen voor de camera het verhaal vertellen, maar ik kies zelf wat ik wil gebruiken. Zo kun je dingen heel krachtig maken, of juist afzwakken. Ze hebben niet voor niets voor een kunstenaar gekozen; het filmpje moet iets prikkelends hebben en dat gebeurt. Ik laat Roodkapje de interviews doen, omdat deze figuur met een rood kapje en koekjes voor oma raakvlakken heeft met de cultuur van allochtonen."

Lavendel @ violence

DE VIDEO.

Deze video uit 2004 duurt ongeveer vijf minuten en bestaat uit een reeks flarden en momenten uit een relatie. De man en de vrouw zijn dan weer gelukkig in de natuur aan het flirten, dan weer zijn ze agressief of apathisch. In de aftiteling wordt het opgeroepen gevoel van de film nog eens versterkt door de slotzin 'Haat mij niet. Houd van jezelf.'

KIM OVER DE VIDEO.

"De hoofdpersonen geven allebei niet om zichzelf en ook niet om elkaar. De vraag is: hoe lang blijven ze nog met die relatie doorgaan? Ik geef het antwoord niet, want de film heeft geen begin en geen eind. Ik kies ook niet voor een van de twee hoofdpersonen; de film is een pure registratie. Ik hoef en wil niet kiezen, want ze zijn allebei verkeerd bezig.

Hij door zijn agressie en soms gespeelde verliefdheid. Zij door haar apathie en verlangen naar lust. Het blijkt dat er veel huiselijk geweld is, dus in het echt bestaan er ook veel relaties gebaseerd op geweld. Ik hoop dat ik met de film een verandering kan bewerkstelligen."